

Seat No.

KVM, WAI QUESTION BANK SET: 02 Total No. of Pages: 02

**B. A. (PART I) (SEMESTER- I) (CBCS) EXAMINATION, JUNE - 2022
HISTORY (OPTIONAL) (DSC- B1) (PAPER: I)**

Rise of Maratha Power (1600-1707): Part-I

SUBJECT CODE: 71228

Day and Date: Wednesday, 25.05. 2022

Time: 11:00 pm.-01:30 pm.

Total Marks: 50

Instructions:

- 1) All Questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

: मराठी रूपांतर :

सूचना: १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. [१०]

१) ----- हा मराठीतील आद्यग्रंथ होय.

अ) ज्ञानेश्वरी ब) विवेकसिंधू क) दासबोध ड) लीलाळाचरित्र

२) स्वतंत्र निझामशाहीची स्थापना ----- या सरदारानी केली.

अ) मलिक अंबर ब) फत्तेखान
क) लखुजी जाधव ड) शहानवाजखान

३) शिवाजी महाराजांचे ----- हा पहिला पेशवा होय.

अ) निराजी रावजी ब) आण्णाजी दत्तो
क) बाळाजी विश्वनाथ ड) मोरोपंत पिंगळे

४) १७ व्या शतकात ----- येथे इंग्रजांची प्रमुख वखार होती.

अ) सुरत ब) मुंबई
क) गोवा ड) मद्रास

५) अफजलखानाचा वकील ----- हा होता.

अ) पंताजी गोपीनाथ ब) रघुनाथ बल्लाळ
क) त्र्यंबक भास्कर ड) कृष्णाजी भास्कर

- ६) शिवाजी महाराजांच्या सुरत लुटीनंतर इंग्रजांनी ----- बंदराकडे आपली व्यापारी वखार हलवण्याचा निर्णय घेतला.
 अ) मद्रास ब) कलकत्ता क) मुंबई ड) गोवा
- ७) ----- साली शिवाजी महाराज- जयसिंग यांच्यात पुरंदरचा तह झाला.
 अ) १६६५ ब) १६६४ क) १६६६ ड) १६६३
- ८) ----- या ठिकाणी छत्रपती संभाजी महाराजांना मुकरबखानाने कैद केले.
 अ) रायगड ब) संगमनेर क) चिपळूण ड) संगमेश्वर
- ९) ----- या 'भद्रकाली' म्हणून ओळखल्या जातात.
 अ) महाराणी सोयराबाई ब) महाराणी येसूबाई
 क) महाराणी ताराबाई ड) महाराणी जिजाबाई
- १०) राजाराम महाराजांनी कर्नाटकात ----- या ठिकाणी आश्रय घेतला होता.
 अ) तंजावर ब) जिंजी क) बंगळूर ड) वेल्लोर

प्रश्न २) टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

[२०]

- १) खाफीखान
- २) पावनखिंडची लढाई
- ३) पुरंदरचा तह
- ४) संताजी घोरपडे
- ५) नेताजी पालकर
- ६) महाराणी ताराबाई

प्रश्न ३) दीर्घोत्तरी प्रश्न

[१०]

अ) मराठ्यांच्या इतिहास लेखनाचे साधन म्हणून सभासद बखरीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

ब) शिवाजी महाराजांच्या आग्रा भेटीचे कारणे विशद करा.

प्रश्न ४) दीर्घोत्तरी प्रश्न

[१०]

अ) शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेकाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

ब) राजाराम महाराजांच्या कार्याचे सविस्तर वर्णन करा.

-----**-----

Seat No.

KVM, WAI QUESTION BANK SET: 01 Total No. of Pages: 02

**B. A. (PART I) (SEMESTER- I) (CBCS) EXAMINATION, JUNE - 2022
HISTORY (OPTIONAL) (DSC- B1) (PAPER: I)**

Rise of Maratha Power (1600-1707): Part-I

SUBJECT CODE: 71228

Day and Date: Tuesday, 24.05. 2022

Time: 11:00 pm.-01:30 pm.

Total Marks: 50

Instructions:

- 1) All Questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

: मराठी रूपांतर :

सूचना: १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. [१०]

१) सुरत शहराचा सुभेदार ----- हा होता .

अ) दाऊतखान ब) याकुतखान क) मुसेखान ड) इनायातखान

२) जावळीच्या भोरप्या डोंगरावर शिवाजी महाराजांनी ----- हा बुलंद किल्ला बांधला.

अ) रोहिडा ब) पुरंदर क) कोंडाणा ड) प्रतापगड

३) चाकणच्या किल्ल्याचा किल्लेदार ----- हा होता.

अ) संभाजी कावजी ब) सुर्याजी मालुसरे
क) फिरंगोजी नरसाळा ड) येसाजी कंक

४) युरोपियन लोक -----किल्ल्यास 'पूर्वेकडील जिब्राल्टर' म्हणत.

अ) राजगड ब) रायगड क) प्रतापगड ड) वसंतगड

५) घोडखिंडीत शत्रूला रोखून धरण्याची कामगिरी ----- ने केली.

अ) मुरारबाजी देशपांडे ब) बाजीप्रभू देशपांडे
क) फिरंगोजी नरसाळा ड) कोंडाजी फर्जद

६) 'जिजाबाई म्हणजे शिवाजी महाराजांची मार्गदर्शक व संरक्षक देवता होय' असे ----- नी म्हटले आहे.

- अ) जदुनाथ सरकार ब) न्या.म.ग.रानडे
क) गो. स. सरदेसाई ड) वि. का. राजवाडे

७) छत्रपती संभाजी महाराजांनी ----- हा संस्कृत ग्रंथ लिहिला.

- अ) शिवभारत ब) बुधभूषणम क) शिवराजभूषण ड) अनुपुराण

८) छत्रपती राजाराम महाराजांनी ' हुकुमतपन्हा' हा किताब ----- यांना दिला.

- अ) शंकराजी नारायण ब) रामचंद्रपंत अमात्य
क) धनाजी जाधव ड) संताजी घोरपडे

९) 'राजाराम चरितम्' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.

- अ) केशव पंडीत ब) रघुनाथपंत हनुमंते
क) धुंडिराज लक्ष्मण व्यास ड) कवी परमानंद

१०) शिवाजी महाराजांच्या कर्नाटक स्वारीवेळी----- हा मुघलांचा दक्षिणेकडील सुभेदार होता.

- अ) बहादूरखान ब) दिलेरखान
क) शाहिस्तेखान ड) दाऊदखान

प्रश्न २) टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

[२०]

- १) मराठ्यांच्या इतिहासाची उपयुक्त इंग्रजी साधने
- २) पुरंदरचा तह
- ३) जावळी मोहिमेचे महत्त्व
- ४) शिवाजी महाराजांचे पहिले राज्याभिषेक
- ५) महाराणी ताराबाई
- ६) शिवाजी महाराजांची कर्नाटक मोहीम

प्रश्न ३) दीर्घोत्तरी प्रश्न

[१०]

अ) मराठी सत्तेच्या उदयाची कारणे सांगा.

किंवा

ब) शिवाजी महाराजांच्या पहिल्या सुरत लुटीची माहिती द्या.

प्रश्न ४) दीर्घोत्तरी प्रश्न

[१०]

अ) राजाराम महाराजांच्या काळातील मराठे-मुघल संघर्षाची चर्चा करा.

किंवा

ब) मराठ्यांच्या इतिहास लेखनासाठी उपयुक्त संस्कृत व मराठी साधनांचे महत्त्व सांगा.

-----**-----

प्र.१)हापुरंदरचा किल्लेदार होय.

Que.1) was the castellan of Purandar fort.

अ) तानाजी मालुसरे	A) Tanaji Malusare
ब) बाजीप्रभू देशपांडे	B) Bajiprabhu Deshpande
क) मुरारबाजी देशपांडे	C) Murarbaji Deshpande
ड)विठोजी चव्हाण	D) Vithoji Chavhan

प्र.२) सुरत शहर..... नदीच्या मुखाजवळ वसले आहे .

Que.2) The city of Surat is situated near the mouth of the river.

अ) तापी	A) Tapi
ब) नर्मदा	B) Narmada
क) गोदावरी	C) Godavari
ड) कृष्णा	D) Krushna

प्र.३) प्रतापगडाच्या युद्धावेळी अफजलखानाचा वकील कोण होता ?

Que.3) Who was the afzalkhan's lawyer during battle of pratapgarh ?

अ) मोरोपंत	A) Moropant
ब) कृष्णाजी भास्कर	B) Krushanji Bhaskar
क) अण्णाजी दत्तो	C) Annaji Datto
ड) संभाजी कावजी	D) Sambhaji Kavaji

प्र.४) खालील जोड्या लावा.

Que.4) Match list one with list II and select the correct answer code given below.

तपशील I (वर्ष)

तपशील II (घटना)

अ) १६२७ AD

१) शिवाजी महाराजांचा रायगडावर राज्याभिषेक झाला.

आ) १६५९ AD

२) शिवाजी महाराज आग्यातून निसटले.

इ) १६६६ AD

३) शिवार्जीचा जन्म

ई) १६७४ AD

४) शिवाजी महाराजांनी अफजलखानाचा वध केला.

List I (Year)

List II (Events)

A) 1627 AD

1) Shivaji crowned himself at Rayagad

B) 1659 AD

2) Escape of Shivaji from Agra

C) 1666 AD

3) Birth of Shivaji

D) 1674 AD

4) Afzal khan was killed by Shivaji

पर्याय

अ) अ-२, ब-३, क-४, ड-१

A) A-2, B-3, C-4, D-1

ब) अ-३, ब-४, क-२, ड-१

B) A-3, B-4, C-2, D-1

क) अ-३, ब-२, क-१, ड-४

C) A-3, B-2, C-1, D-4

ड) अ-१, ब-३, क-४, ड-२

D) A-1, B-3, C-4, D-2

प्र.५) शिवाजी महाराजांच्या मृत्यूनंतर राजगादीसाठी कोणामध्ये लढाई झाली.

Que.5) After the death of Shivaji there was a fight for succession between.....

अ) संभाजी आणि पुतळाबाई

A) Sambhaji and Putalabai

ब) संभाजी आणि बाजीराव

B) Sambhaji and Bajirao

क) राजाराम आणि संभाजी

C) Rajaram and Sambhaji

ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

D) None of above

प्र.६) सुरत शहराचा सुभेदार कोण होता ?

Que.6) Who was the Subhedar of the Surat city?

अ) दाऊतखान

A) Dautkhan

ब) याकूतखान

B) Yakut Khan

क) इनायतखान C) Inayat Khan

ड) मुसेखान D) Muse Khan

प्र.७) छत्रपती संभाजीराजांना मुर्कबखानाने..... येथे कैद केले.

Que.7) Chatrapati Sambhaji Maharaj was imprisoned by Mukarbakhan in

अ) संगमेश्वर A) Sangameshwar

ब) चिपळूण B) Chiplun

क) संगमनेर C) Sangamner

ड) महाड D) Mahad

प्र.८) छत्रपती राजाराम महाराजानि 'हिमत बहाद्दर' हा किताब कोणाला दिला ?

Que.8) To whom did Chatrapati Rajaram Maharaj give the award 'Himat Bahaddar'?

अ) संभाजी घोरपडे A) Sambhaji Ghorapade

ब) बहिर्जी घोरपडे B) Bahirji Ghorpade

क) रुपाजी घोरपडे C) Rupaji Ghorapde

ड) विठोजी चव्हाण D) Vithoji Chavhan

प्र.९) 'फॉरेन बायोग्राफी ऑफ शिवाजी' हा ग्रंथ नी लिहिला.

Que.9) Who wrote the book 'Foreign Biography of Shivaji'?

अ) जदुनाथ सरकार A) Jadunath Sarkar

ब) डॉ. बाळकृष्ण B) Dr. Balkrushna

क) डॉ. सुरेंद्रनाथ सेन C) Dr. Surendranath Sen

ड) गो.स. देसाई D) G. S. Desai

प्र.१०) जावळीच्या भोरप्या डोंगरावर महाराजांनी..... हा बुलंद किल्ला बांधला .

Que.10) The Maharaja built the lofty fort on the Bhorapya hill of Jawali.

अ) राजगड	A) Rajgad
ब) शिवनेरी	B) Shivneri
क) पन्हाळा	C) Panhala
ड) प्रतापगड	D) Pratapgad

प्र.११) पन्हाळा किल्यास..... ने वेढा दिला.

Que.11) Panhala fort was besieged by.....

अ) शेख निजाम	A) Shaikh Nizam
ब) सिद्धी जोहर	B) Sidhi Johar
क) दिलेरखान	C) Dilerkhan
ड) कासीमखान	D) Kasimkhan

प्र.१२) शहाजीराजांना राज्यसंकल्पक असे नी म्हटले.

Que.12) was called the Shahaji Raja 'Swarajyache Sanklpak'.

अ) रियासतकार सरदेसाई	A) Riyasatkar Sardesi
ब) इतिहासचार्य राजवाडे	B) Itihaschary Rajwade
क) सेतुमाधव पगडी	C) Setumadhav Pagadi
ड) सर जदुनाथ सरकार	D) Sir Jadunath Sarkar

प्र.१३) छत्रपती शिवाजी महाराजांचा जन्म कुळामध्ये झाला .

Que.13) Chhatrapati Shivaji Maharaj was born in Clan.

अ) भोसले	A) Bhosale

- ब) जाधव B) Jadhav
क) मोरे C) More
ड) मोहिते D) Mohite

प्र.१४) छत्रपती शिवाजी महाराजांनी किल्ला घेवून स्वराज्याचे तोरण बांधले .

Que.14) Chhatrapati Shivaji Maharaj took..... fort and built the pylon of Swaraj.

- अ) शिवनेरी A) Shivaneri
ब) कोंढाणा B) Kondhna
क) तोरणा C) Torana
ड) राजगड D) Rajgad

प्र.१५) छत्रपती संभाजीराजांचा जन्म या किल्ल्यावर झाला .

Que.15) Chhatrapati Sambhaji Maharaj born in Fort.

- अ) शिवनेरी A) Shivaneri
ब) राजगड B) Rajgad
क) पुरंदर C) Purandar
ड) सिंहगड D) Sinhgad

प्र.१६) छत्रपती संभाजीराजांनी संस्कृत ग्रंथ लिहिला.

Que.16) Chhatrapati Sambhaji Maharaj wrote Sanskrit text.

- अ) शिवभारत A) Shivabharat
ब) बुधभूषणम B) Budhabhushan
क) अनुपुरान C) Anupuran

ड) शिवराजभूषण

D) Sivarajbhusan

प्र.१७) महाराणी ताराबाईचा 'भद्रकाली' असा उल्लेखनी केला .

Que.17) Maharani Tarabai referred to as 'Bhadrakali' by.....

अ) कवी देवदत्त

A) Kavi Devatta

ब) कवीभूषण

B) Kavibhusan

क) केशवपंडित

C) Keshav Pandip

ड) परमानंद

D) Parmand

प्र.१८) 'शिवभारत' या ग्रंथाची रचना नी केली .

Que.18) Who wrote the book of 'Shivbharat'?

अ) जयराम

A) Jayram

ब) कवी परमानंद

B) Kavi Parmand

क) केशव पंडित

C) Keshav Pandit

ड) कवीभूषण

D) Kavibhusan

प्र.१९) शहाजी राजांचा कर्नाटकातील जाहगीरीचा कारभार पाहत होते .

Que.19) was in charge of Shahaji Raja's Jahagiri in Karnataka.

अ) संभाजी

A) Sambhaji

ब) राजाराम

B) Rajaram

क) शाहू

C) Shahu

ड) व्यंकोजी

D) Vyankoji

प्र.२०) 'तारिखेदिल्कुशा' हा ग्रंथ नी लिहिला .

Que.20) The book 'Tarikha-E-Dilkusha' wrote by.....

- अ) खाफीखान A) Khafikhan
ब) भीमसेन सक्सेना B) Bhimsen Saksena
क) ईश्वरदास वागर C) Ishwardas Vagar
ड) साकी मुसेदखान D) Saki Musekhan

प्र.२१) शिवाजी महाराजांचा परकीय भाषेतील आद्य चरित्र ग्रंथ नी लिहिला.

Que.21) Chhatrapati Shivaji Maharaj's first biography in foreign language was written by.....

- अ) हेन्री ओक्सिडेन A) Henry Oksiden
ब) कोस्मी डग्वर्ड B) Cosme Da Guarda
क) थोमास निकोलस C) Thomas Nicolas
ड) बर्नियर D) Burnier

प्र.२२) पन्हाळ्याच्या वेढ्यातून सुटून शिवाजीराजे या किल्ल्यावर आश्रयास गेले .

Que.22) Shivajiraje escaped from the siege of Panhala and took refuge at the fort.....

- अ) विशाळगड A) Vishalgad
ब) फोंडा B) Fonda
क) वसंतगड C) Vasantgad
ड) अजिंक्यतारा D) Ajinkyatara

प्र.२३) हरिहर व बुक्कराय यांनी..... नदीकाठी विजयनगर राज्याची स्थापना केली .

Que.23) Harihar and Bukkarai founded the state of Vijayanagar on the bank of the river.....

- अ) कृष्णा A) Krushna
ब) तुंगभद्रा B) Tungbhadra

क) पंचगंगा C) Panchaganga

ड) वैदगंगा D) Vaidganga

प्र.२४) वारकरी संप्रदायाचे हे मुख्य दैवत होय .

Que.24)is the main deity of the 'Warkari Samprday' .

अ) जोतीबा A) Jotiba

ब) शंभू महादेव B) Sambhu Mahadev

क) गणेश C) Ganesh

ड) विठ्ठल D) Vitthal

प्र.२५) सन १५६५ मध्ये तालीकोटच्या लढाईस या राज्याचा बिमोड झाला .

Que.25) In the battle of Talikot in the year 1565 the kingdom of was completely destroyed.

अ) देवगिरी A) Devagiri

ब) विजयनगर B) Vijaynagar

क) तंजावर C) Tanjavar

ड) बंगळूर D) Banglur

Que.26) Which one of the following method of revenue assessments is related to the Vijayanagar Empire?

प्र.26) खालीलपैकी महसूल मुल्यांकनाची कोणती पद्धत विजयनगर साम्राज्याशी संबंधित आहे?

A) Chauth अ) चौथाई

B) Rayat wari ब) रयत वारी

C) Re Rekho क) रे रेखो

D) Sardeshmukhi ड) सरदेशमुखी

Que.27) Shivaji Crowded himself at

प्रश्न 27) शिवाजी महाराज यांनी येथे राज्यभिषेक केला.

A) Poona	अ) पुणे
B) Kokan	ब) कोकण
C) Bijapur	क) विजापूर
D) Raigarh	ड) रायगड

Que.28) Shivaji maintained a fleet at

प्रश्न 28) शिवाजी महाराज यांनी येथे आरमारची स्थापना केली.

A) Surat	अ) सुरत
B) Calicut	ब) कालिकत
C) Bombay	क) मुंबई
D) Kulaba	ड) कुलाबा

Que.29).Shivaji submitted to Jaisingh and signed the treaty of

प्रश्न 29) शिवाजी महाराज व जयसिंग यांच्यात येथे तह झाला .

A) Poona	अ) पुणे
B) Purandar	ब) पुरंदर
C) Kokan	क) कोकण
D) Surat	ड) सुरत

Que.30).Under Shivaji rule, the head of unit of 25 in the Cavalry was known as.....

प्रश्न 30) शिवाजी महाराजांच्या सत्तेत 25 सैनिकांच्या तुकडी प्रमुखास काय म्हणतात.?

A) Jamadar	अ) जमादार
B) Havaladar	ब) हवालदार
C) Faujdar	क) फौजदार
D) Hazari	ड) हजारी

प्रश्न 2 टीपा लिहा

- 1) शिवजन्मतिथी
- 2) मातोश्री जिजाबाई
- 3) चाकणचा रणसंग्राम
- 4) आज्ञापत्र
- 5) तारीखे दिल्लुशा
- 6) राज्याभिषेक समारंभ
- 7) छः शिवाजी महाराज व व्यंकोजीराजे भेट
- 8) महाराजांची आज्ञापत्र सुटका
- 9) शाहजादा अकबर
- 10) घनाजी जाधव
- 11) संताजी घोरपडे
- 12) राज्याभिषेक समारंभ
- 13) छः शिवाजी महाराजांचा दुसरा राज्याभिषेक
- 14) घोरला दुष्काळ
- 15) शिवराजमुद्रा
- 16) पावनखिंडीची लढाई
- 17) अफ जळखानाचा वध
- 18) सुरतेवर स्वारी

प्रश्न 3 दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1) मराठा सत्तेच्या उदयाची पार्श्वभूमी विशद करा.
- 2) छः शिवाजी महाराजांच्या सुरत स्वारीची कारणे व परिणाम विशद करा.
- 3) मिर्झाराजे जयसिंगाच्या स्वारीची कारणे सांगून पुरंदर तहाची माहिती द्या.
- 4) शिवराज्याभिषेकाची कारणे सांगा.

- ५) अज्ञापत्राची माहिती विशद करा.
- ६) मराठ्यांच्या इतिहासाच्या फारसी साधनांची माहिती द्या.
- ७) छ. संभाजी महाराज व मुघल यांच्यातील संघर्षाचा आढावा द्या.
- ८) महाराणी ताराबाई कळातील मुघल-मराठा संघर्ष स्पष्ट करा.
- ९) छ. शिवाजी महाराजांच्या आग्रा भेटीची माहिती देऊन तिचे महत्व विशद करा.
- १०) छ. शिवाजी महाराजांच्या कर्नाटक मोहिमेची माहिती द्या.
- ११) छ. शिवाजी महाराजांच्या जावळी स्वारीची कसे व परिणाम सांगा
- १२) छ. शिवाजी महाराजांच्या शाहिस्तेखानावरील छाप्पाची माहिती द्या.